

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att pension skall kunna tjänas in också i sådana kyrkliga tjänste- eller arbetsförhållanden som oavbrutet varar kortare tid än minst en månad eller i vilka förtjänsten inte når upp till minimigränsen. Samtidigt föreslås att pension skall införtjänas också för ofullständiga månader. Pensionen skall bestämmas på samma sätt för anställningsförhållanden som varat under

eller över en månad på basis av anställningsförhållandets längd räknad i dagar samt på pensionslönen. De föreslagna ändringarna motsvarar i huvudsak de ändringar som föreslagits i arbetspensionssystemet inom den privata sektorn samt i kommunerna och staten.

Lagändringarna avses träda i kraft vid ingången av 1998.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Rätten till pension för dem som omfattas av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966) bestäms i tillämpliga delar enligt samma bestämmelser som pensionsrätten för personer som står i tjänste- eller arbetsförhållande till staten. Enligt gällande bestämmelser i lagen om statens pensioner (280/1966) införtjänas pension för anställningsförhållanden som fortgått oavbrutet minst en månad. I fråga om anställningsförhållanden för vilken pension införtjänas krävs dessutom att förtjänsten per månad skall uppnå ett visst gränsbelopp. Detta belopp justeras årligen genom APL-indexet. År 1998 är det 1156,69 mark per månad.

Pension intjänas för anställningsförhållanden som varat mindre än en månad, om en person under minst två kalendermånader i följd varit anställd under kortare perioder än en månad och varit i arbete minst 20 timmar per månad och förtjänsten under bägge månaderna överskrider nämnda gränsbelopp (s.k. sammanlänkning).

Vid beräkning av den till pension berättigande tjänstgöringstiden anses en kalendermånad omfatta 30 dagar. Den intjänade pensionen beräknas i hela månader. Ofullständiga månader beaktas inte.

2. De föreslagna ändringarna

Hösten 1996 avtalade arbetsmarknadsparterna om att från ingången av 1998 försäkra arbetsförhållanden inom den privata sektorn som varar mindre än en månad.

Den arbetsgrupp som hade berett ärendet för den privata sektorn avgav sin promemoria den 27 maj 1997. I promemorian föreslås att arbetsförhållanden inom den privata sektorn som varar mindre än en månad och vilka inte når upp till förtjänstgränsen skall försäkras i Pensionskassan för utövande konstnärer, vars namn samtidigt ändras.

Inom den offentliga sektorn har kommunernas pensionsförsäkring och finansministeriet utarbetat egna förslag till lagändringar för att ordna pensionsskyddet i de anställningsförhållanden som avses ovan.

Staten har valt att ordna pensionsskyddet genom att det stiftas en särskild lag om ordnande av pensionsskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad, samt genom att till vissa delar ändra lagen om statens pensioner.

Alla föreslagna ändringar kan i fråga om staten inte tillämpas som sådana på anställningar som omfattas av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan. Det är därför ändamålsenligt att för kyrkans del genom-

föra motsvarande ändringar så att bestämmelser om pensionskyddet för anställningar som varar mindre än en månad eller som ger en förtjänst som underskrider minimibeloppet skall tas in i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan.

3. Propositionens verkningar

Genom de föreslagna ändringarna uppnås i sak samma slutresultat som genom motsvarande förslag till lagändringar som gäller den privata sektorn, staten och kommunerna.

Ändringarna har inga verkningar på grunden för den pensionsavgift som arbetsgivarna betalar eftersom arbetsgivarna redan nu betalar pensionsavgift för anställningar som varar mindre än en månad eller som inte når upp till gränobeloppet.

Den årliga lönesumman för de anställningsförhållanden under en månad som kommer att omfattas av kyrkans pensionskydd beräknas uppgå till 5 milj. mark. Arbetsgivarnas pensionsavgifter av denna summa är 1 350 000 mark per år. De föreslagna ändringarna föranleder inte ändringar i sättet att betala pensionsavgifter.

Kyrkans centralfonds pensionsutgifter

kommer att stiga något i framtiden. Arbetsmängden vid kyrkans centralfond och adbkostnaderna ökar likaså något.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kyrkostyrelsen och undervisningsministeriet. Akava-JS ry, Kunta-alan Unioni ry och Församlingarnas tjänste- och befattningshavares förbund FTBF har hörts om ändringsförslagen. Beredningen av propositionen har skett i samråd med finansministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen med förslag till ändring av pensionslagen för kyrkan baserar sig på förslag inom den offentliga sektorn om ordnande av pensionsrätten i fråga om anställningsförhållanden som varar kortare än en månad och i vilka inkomsten inte når upp till gränobeloppet. I fråga om staten har det i detta ärende avlåtits en proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om pensionskydd i kortvariga anställningsförhållanden inom staten (RP 219/1997).

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. I stället för paragrafens 2 mom., som tidigare upphävts, föreslås en bestämmelse med vilken tillämpning av den föreslagna lagen om ordnande av pensionskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad utesluts i fråga om anställningsförhållanden som omfattas av pensionslagen för kyrkan. Det föreslås att nödvändiga bestämmelser som motsvarar nämnda lag skall tas in i kyrkans egen pensionslag.

1 a §. Det förelås att till lagen fogas en ny 1 a §. I paragrafens 1 mom. skall föreskrivas att pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan skall tillämpas också på sådana tjänste- och arbetsförhållanden som på grund av att anställningen är kortvarig eller månadsförtjänsten för liten tidigare inte omfattats av pensionskydd. Även sådana anställningsförhållanden som inte fortgått oavbrutet minst en månad eller som ger en

förtjänst som underskrider det minimibelopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om statens pensioner (280/1966) skall således omfattas av lagens tillämpningsområde.

Det föreslås att i paragrafens 2 mom. föreskrivs att återstående tid endast i undantagsfall kan sammanräknas med de anställningsförhållanden som nämns i 1 mom. Enligt bestämmelsen kan återstående tid sammanräknas med dessa anställningsförhållanden endast i det fall att personen inte har rätt till återstående tid på basis av något annat tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarkerksamhet. För att återstående tid skall räknas som pensionsgrundande tid krävs också då att personens förtjänst under det år som föregår pensionsfallet uppgår till sammanlagt minst det gränobelopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om statens pensioner, multiplicerat med 12, dvs. år 1998 13 880,28 mark (APL-indexet 1825). Som pensionslön för den återstående tiden räknas

då den förtjänst som erhållits under 360 dagar dividerad med 12. Förtjänsten skall dock minskas med pensionsavgiften. Bestämmelsen är densamma som i den föreslagna lagen om kortvariga arbetsförhållanden inom staten.

3 §. Det föreslås att hänvisningen i paragrafens 2 mom. till 1 § skall strykas som obehövlig.

Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen i 1 § 4 mom. lagen om statens pensioner fogas till momentet som en ny andra mening. Enligt bestämmelsen är en förmåntagare som samtidigt innehar anställning hos två eller flera arbetsgivare, berättigad till pension för var och en av dem. Lagen om statens pensioner föreslås ändrad från den 1 januari 1998 så att den separata pensionsrätten i fråga om parallella anställningar slopas. Denna bestämmelse stryks därmed i lagen om statens pensioner. Att bestämmelsen fogas till kyrkans pensionslag leder till att kyrkans nuvarande pensionsberäkningssystem bibehålls. Kyrkan, olika församlingar, kyrkliga samfälligheter och församlingsförbund samt sammanslutningar som ingår pensionsavtal med kyrkostyrelsen har av tradition ansetts vara självständiga, separata arbetsgivare. Även i pensionsrättsligt hänseende har de alltid behandlats som särskilda arbetsgemenskaper.

Vidare föreslås att det för klarhets skull i lagen skall nämnas den princip som följts i praktiken, enligt vilken församlingar i partiell ekonomisk gemenskap skall betraktas som en enda arbetsgivare (samfällighet) ur pensionsrättslig synvinkel.

5 §. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. I det föreskrivs att man vid beräkning av den till pension berättigande

tjänstgöringstiden och pensionsbeloppet också skall beakta ofullständiga månader. Så skall man också gå till väga i fråga om anställningsförhållanden som varar mindre än en månad. En kalendermånad anses alltid omfatta 30 dagar. Pension intjänas för varje dag som berättigar till pension. Som exempel kan nämnas att ett 12 dagars anställningsförhållande utgör 12/30 månad. Till övriga delar skall pensionen fortfarande bestämmas enligt denna lag och lagen om statens pensioner.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid samma tidpunkt som motsvarande ändringar inom den privata sektorn, kommunerna och staten, dvs. den 1 januari 1998.

Pension skall tjänas in för anställningar som varar kortare tid än en månad om anställningen börjar den 1 januari 1998 eller därefter. På perioder före det som är kortare än en månad skall sammanlänkingsbestämmelsen i 2 § 3 mom. lagen om statens pensioner tillämpas. Denna bestämmelse föreslås bli upphävd genom en ändring av lagen om statens pensioner från den 1 januari 1998.

Pension för anställningar i vilka förtjänsten inte når upp till gränsbeloppet skall börja intjänas efter det att lagändringen trätt i kraft.

I anställningar som fortgått längre tid än en månad skall pensionen tjänas in för de dagar som överskrider hela månader, om anställningen fortgår 1 den januari 1998 eller har börjat efter det.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan av den 20 maj 1966 (298/1966) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1601/1992, samt

fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 564/1989 och 1316/1995, ett nytt 2 mom i stället för det 2 mom. som upphävts genom nämnda lag 1316/1995, till lagen en ny 1 a § samt till 5 §, sådan den lyder i lag 337/1976, ett nytt 2 mom. som följer:

1 §

I fråga om en person som avses i 1 mom. tillämpas dock inte lagen om ordnande av

pensionsskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad (/1997).

1 a §

Denna lag tillämpas också på sådana tjänste- och arbetsförhållanden som inte fortgått oavbrutet minst en månad eller i vilka förtjänsten understiger det minimibelopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om statens pensioner (280/1966).

Återstående tid sammanräknas inte med de anställningsförhållanden som räknas som pensionsgrundande tid enligt denna paragraf. Om emellertid förmånstagaren inte på basis av ett tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet enligt någon bestämmelse som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) har rätt till heffektiv pension enligt 5 b § 2 mom. lagen om statens pensioner, skall återstående tid beaktas när pensionen enligt denna lag bestäms. För att återstående tid skall beaktas, krävs dock att förmånstagaren i anställningsförhållanden som berättigar till pension enligt denna paragraf under de 360 dagar som föregår pensionsfallet har förtjänat minst ett belopp som är tolv gånger så stort som det belopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om statens pensioner. Som pensionslön för den återstående tiden räknas de arbetsförtjänster som under nämnda 360 dagar har erhållits i de anställningsförhållanden som enligt denna paragraf berättigar till pension, dock så att nämnda arbetsförtjänster minskas på det sätt som avses i 7 a § lagen om statens pensioner och divideras med talet 12.

3 §

Om en tjänsteinnehavare eller arbetstagare

samtidigt innehar två eller flera anställningar hos samma arbetsgivare anses han, då pensionen bestäms, inneha endast en anställning. Även församlingar i partiell ekonomisk gemenskap räknas som samma arbetsgivare. Om en förmånstagare samtidigt innehar anställning hos två eller flera arbetsgivare, är han berättigad till pension för var och en av dem.

5 §

Pensionsbeloppet beräknas för varje månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden. För ofullständiga månader beräknas pensionen för varje till pension berättigande dag som trettiondedelar av månaden.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagens 1 a § tillämpas på sådana anställningar som varar kortare tid än en månad och som börjat efter lagens ikraftträdande. Har en anställning börjat före lagens ikraftträdande men förtjänsten i den understiger det markbelopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om statens pensioner, tillämpas denna lag på anställningen från lagens ikraftträdande. Lagens 5 § 2 mom. tillämpas på anställningar som börjat den 1 januari 1998 eller därefter. Lagrummet tillämpas i fråga om tiden efter lagens ikraftträdande också på anställningar som börjat före lagens ikraftträdande och som fortgår när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 28 november 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan av den 20 maj 1966 (298/1966) 3 §
2 mom., sådant det lyder i lag 1601/1992, samt
fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 564/1989 och 1316/1995, ett nytt 2 mom
i stället för det 2 mom. som upphävts genom nämnda lag 1316/1995, till lagen en ny 1 a §
samt till 5 §, sådan den lyder i lag 337/1976, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I fråga om en person som avses i 1 mom.
tillämpas dock inte lagen om ordnande av
pensionsskydd i statliga anställningsförhål-
landen som varar kortare tid än en månad (/1997).

1 a §

Denna lag tillämpas också på sådana tjäns-
te- och arbetsförhållanden som inte fortgått
oavbrutet minst en månad eller i vilka för-
tjänsten understiger det minimibelopp som
nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om
statens pensioner (280/1966).

Återstående tid sammanräknas inte med de
anställningsförhållanden som räknas som
pensionsgrundande tid enligt denna paragraf.
Om emellertid förmånstagaren inte på basis
av ett tjänste- eller arbetsförhållande eller
företagarverksamhet enligt någon be-
stämelse som nämns i 8 § 4 mom. lagen
om pension för arbetstagare (395/1961) har
rätt till heffektiv pension enligt 5 b § 2
mom. lagen om statens pensioner, skall åter-
stående tid beaktas när pensionen enligt
denna lag bestäms. För att återstående tid
skall beaktas, krävs dock att förmånstagaren
i anställningsförhållanden som berättigar till
pension enligt denna paragraf under de 360
dagar som föregår pensionsfallet har förtjä-
nat minst ett belopp som är tolv gånger så
stort som det belopp som nämns i 2 § 1
mom. 4 punkten lagen om statens pensioner.
Som pensionslön för den återstående tiden
räknas de arbetsförtjänster som under
nämnda 360 dagar har erhållits i de
anställningsförhållanden som enligt denna

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

paragraf berättigar till pension, dock så att nämnda arbetsförtjänster minskas på det sätt som avses i 7 a § lagen om statens pensioner och divideras med talet 12.

3 §

Om en i 1 § avsedd tjänsteinnehavare eller arbetstagare samtidigt innehar två eller flera anställningar hos samma arbetsgivare anses han, då pensionen bestäms, inneha endast en anställning.

Om en tjänsteinnehavare eller arbetstagare samtidigt innehar två eller flera anställningar hos samma arbetsgivare anses han, då pensionen bestäms, inneha endast en anställning. Även församlingar i partiell ekonomisk gemenskap räknas som samma arbetsgivare. Om en förmånstagare samtidigt innehar anställning hos två eller flera arbetsgivare, är han berättigad till pension för var och en av dem.

5 §

Pensionsbeloppet beräknas för varje månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden. För ofullständiga månader beräknas pensionen för varje till pension berättigande dag som trettiondedelar av månaden.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagens 1 a § tillämpas på sådana anställningar som varar kortare tid än en månad och som börjat efter lagens ikraftträdande. Har en anställning börjat före lagens ikraftträdande men förtjänsten i den understiger det marktbelopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten lagen om statens pensioner, tillämpas denna lag på anställningen från lagens ikraftträdande. Lagens 5 § 2 mom. tillämpas på anställningar som börjat den 1 januari 1998 eller därefter. Lagrummet tillämpas i fråga om tiden efter lagens ikraftträdande också på anställningar som börjat före lagens ikraftträdande och som fortgår när lagen träder i kraft.